

Slutrapport for kampagnen Mærkning af færdigpakkede fødevarer

---

INDLEDNING

Korrekt obligatorisk mærkning øger fødevarerens sikkerhed

Hvis den obligatoriske mærkning ikke kan læses (pga. utydelig eller meget lille trykstørrelse) eller hvis ingredienslisten er mangelfuld, kan det i nogen tilfælde have betydning for fødevarerens sikkerhed, hvis vigtige oplysninger f.eks. om allergener er udeladt eller undladt fremhævet i mærkningen.

Med denne kampagne ønskede Fødevarestyrelsen at sætte fokus på de obligatoriske oplysninger, som færdigpakkede fødevarer skal mærkes med, i henhold til fødevareinformationsforordningen og mærkningsbekendtgørelsen.

Formålet med kampagnen var at kontrollere og vejlede om:

- Mærkningens skriftstørrelse, læsbarhed, synlighed og sprog.
- De obligatoriske fødevareinformationer som fremgår af artikel 9 i fødevareinformationsforordningen.
- Samt at opnå en samlet nulpunktsmåling på regelefterlevelsen på de obligatoriske mærkningsoplysninger på færdigpakkede fødevarer.

Siden fødevareinformationsforordningen trådte i kraft i december 2014, har der ikke været nogen samlet kontrol af generelle mærkningsregler. Denne kampagne skulle afdække, hvilke områder indenfor de obligatoriske generelle mærkningskrav virksomhederne havde udfordringer med at efterleve.

KONKLUSION

Mærkningens skriftstørrelse, læsbarhed, synlighed og sprog

Den største del af virksomhederne havde korrekt på mærkning med de obligatoriske oplysninger på deres færdigpakkede fødevarer, og oplysningerne var korrekt synlige, læsbare og i korrekt størrelse, men ca. en tredjedel af overtrædelserne bestod i overtrædelser ved mærkningsproget.

De obligatoriske fødevareinformationer

Overtrædelser af reglerne for mærkning med allergene ingredienser udgjorde 30 % af de sanktioner, som blev givet som en indskærpelse.

I 1.4 % af kampagnekontrollerne, blev der konstateret så store overtrædelse af reglerne om mærkning af allergene ingredienser, at produkterne blev vurderet til at være farlige.

Af de resterende sanktioner var der tale om mange forskelligartede overtrædelser, som hver især, ikke udgjorde en stor andel i det samlede billede af overtrædelser. Det var overtrædelser som ved skriftstørrelse, læsbarhed, synlighed, manglende nettovægt samt fejl i ingrediensliste, holdbarhedsangivelse m.m.

Nulpunktsmåling på regelefterlevelsen på obligatoriske mærkningsoplysninger

Overordnet set udløste kontrolbesøgene med fokus på mærkning af færdigpakkede fødevarer 11,4 % af sanktioner, hvilket også betyder at 88,6 % af virksomheder havde godt styr på reglerne.

Der blev konstateret overtrædelse af reglen om, at de obligatoriske oplysninger skal være på dansk eller et sprog som kun i uvæsentlige forskelle adskiller sig fra dansk i stavemåde, på fødevarer når de udbydes til salg til den endelige forbruger. Hvorfor Fødevarestyrelsens kontrol også fremadrettet vil have fokus på dette område.

Kampagnen viser, at Fødevarestyrelsens kontrol fortsat bør have fokus på mærkning af færdigpakkede fødevarer. Specielt på mærkning med allergene ingredienser, da det viser sig, at være den største udfordring for virksomheder og med den største konsekvens for fødevarerens sikkerhed og forbrugeren.

Der er plads til forbedring og Fødevarestyrelsen vil følge op ved kommende kontrolbesøg hos de virksomheder, der fik konstateret overtrædelser.

RESULTATER

I kontrolperioden fra 1 juni 2022 til 31. december 2022 blev der udført 773 kontrolbesøg i fødevarer virksomheder. Virksomhederne var fordelt på de forskellige brancher, men med hovedvægten på virksomheder,

- der producerer og mærker deres produkter til den endelige forbruger eller
- virksomheder som fx har import eller samhandel af fødevarer, som de påfører mærkning og videresælger til den endelig forbruger, og derved er ansvarlig for, at fødevarerinformation er tilgængelig for den danske forbruger.

685 kontrolbesøg var uden anmærkninger ved kontrol af kampagnes fokusområder, hvilket svarer til 88,6 %. Mens der i 88 af virksomhederne blev konstateret overtrædelser som udløste en eller flere sanktioner, svarende til 11.4 %.

Fig. 1: Oversigt over resultater

Resultat	☺	☹	☹	☹	☺	☹	☹	☹
	Ingen anmærkninger	Indskærpelse	Påbud/forbud	Bødeforlæg	i %	i %	i %	i %
Kontrolbesøg								
I alt	685	77	0	11	88,6	10,0	0,0	1,4

Overtrædelserne var fordelt således, at der samlet er sanktioneret med 91 indskærpelser og 11 administrative bødeforlæg på de 88 kampagnekontrolbesøg som udløste sanktioner.

Indskærpelse af reglerne var i 40 % af tilfældene på grund af forkert eller manglende obligatoriske oplysninger. I 30% blev der konstateret overtrædelse af reglerne om mærkning med allergene, hvor disse skal fremhæves i ingredienslisten. De resterende 30% af overtrædelserne var på manglende mærkning på dansk eller et sprog som kun i uvæsentlige forskelle adskiller sig fra dansk.

Alle sanktioner i form af administrative bødeforlæg er givet på baggrund af overtrædelser i allergenmærkning.

Mærkningens skriftstørrelse, læsbarhed, synlighed og sprog.

Der blev konstateret udfordringer med den obligatoriske mærknings skriftstørrelse, hvor der er et minimumskrav på 1,2mm i x højde for emballager som er større end 80 cm². En mindre skriftstørrelse påvirker læsbarheden for forbrugeren. Der var kun få sanktioner på synlighed eller læsbarhed, det kan f.eks. være mærkning på gennemsigtig emballage eller en mærkning som på grund af fugt er udtværet.

Der blev konstateret overtrædelser på mærknings sproget i 30% af sanktionerne, som ifølge reglerne skal være på dansk eller et sprog som i stavemåden ligner dansk. Mærknings sproget er afgørende for, at forbrugeren kan få de nødvendige oplysninger for at træffe et informeret valg ved køb af fødevarer.

De obligatoriske fødevarerinformationer

De obligatoriske fødevarerinformationer er blandt andet den information, som forbrugeren skal have til rådighed for at kunne træffe et informeret valg. Kampagnen viste overtrædelser såsom:

- Manglende fremhævelse af allergene ingredienser i ingredienslisten
- Manglende obligatorisk mærkning af færdigpakkede fødevarer som sælges fra samme detailforretning i længere end en salgsdag og derfor ikke er omfattet af den undtagelse som der er for produktet pakket til direkte salg.

- Manglende ingredienser eller fejl i ingredienslistens udformning, eller manglende kvantitativ mærkning af den karakteristisk ingrediens (quid).
- Manglende opbevarings- eller anvendelsesforskrift.
- Manglende nettovægt
- Mærkning med " mindst holdbar til" som er en holdbarhedsmærkning som er endelig udfaset i 2020 og erstattet af " bedst før" eller " sidste anvendelse dato".

Mærkning med allergene ingredienser udgjorde 30% af de konstaterede overtrædelser.

30 % af overtrædelserne, som blev sanktioneret med en indskærpelse, var på manglende fremhævelse af allergene ingredienser i ingredienslisten.

Af de 11,4 % konstaterede overtrædelser, var de 1,4% administrative bødeforlæg for markedsføring af farlige fødevarer. Disse tilfælde blev alle vurderet individuelt ud fra den samlede markedsføring af fødevareren. F.eks. kan et produkt hvor et af flere allergene ingredienser ikke fremhæves og hvor denne ingrediens ikke synligt fremgår af den øvrige mærkning, vurderes at være farligt for den allergene forbruger, da det ikke vil være tydeligt for forbrugere, at fødevareren indeholder en allergen ingrediens som den allergene forbruger kan blive syg af.

Øvrige forhold og vejledning

Der blev under kampagnen foruden forhold, som udløste en sanktion, også konstateret ca. 200 forhold, som under de konkrete forhold blev vurderet som bagatelagtige.

Af de forhold som blev vurderet som bagatelagtige, blev der i detailforretninger, konstateret 7 forhold, hvor fødevarer som nedsættes i pris ved påsætning af tilbudsmærker, dækkede de obligatoriske mærkningsoplysninger.

Der er under kontrolbesøgene givet vejledning om reglerne, hvor dette var et behov eller blev efterspurgt.

METODE

Kampagnen blev gennemført i perioden fra den 1. juni 2022 til den 31. december 2022, enten som en selvstændig kampagnekontrol eller som en del af et ordinært kontrolbesøg.

Der har ikke tidligere været gennemført en lignende kontrolkampagne på de samlede obligatoriske mærkningsoplysninger.

Kampagnekontrollen blev gennemført hos virksomheder som havde ansvaret for den obligatoriske mærkning til den endelig forbruger, inden for følgende brancher:

- Engrosvirksomheder med produktion af færdigemballerede fødevarer, eller mærkning af fødevarer som er fra samhandel/ import fra tredjelande

- Detailvirksomheder med produktion af færdigemballerede fødevarer eller mærkning af fødevarer som er fra samhandel/ import fra tredjelande.

Kontrolbesøgene bestod som udgangspunkt i uanmeldte besøg hos virksomhederne. Virksomhederne blev udvalgt ud fra kendskab til deres aktiviteter samt produktsortiment. For visse typer af fødevarer, er der i dansk lovgivning fastsat regler der undtager for kravet om ingrediensliste. Disse produkter var medtaget i kampagnen, da de skal mærkes med de øvrige obligatoriske oplysninger.

Forud for kampagnen var brancheforeningerne inddraget i planlægningsfasen af kampagnen, og havde mulighed for at komme med input dertil og forud for kampagnestart blev kampagnen præsenteret ved et af Fødevarestyrelsens dialogmøder.